

Projekt

“En Tryg Start for Alle”

Konference
den 7. september 2021,
Farum Kulturhus

FURESØ
KOMMUNE

En Tryk Start for Alle – børn og familier

I Furesø Kommune har vi i de seneste treethalvt år arbejdet med at sætte tidlig opsporing, støtte og forebyggelse overfor nye familier i faste rammer, bl.a. ved at besøge alle familier inden fødslen og ved at skabe en tværfaglig struktur for arbejdet. Målet har været at skabe *En Tryk Start for Alle*.

Af Bettina Ugelvig Møller, Susanne Dal Gravesen, Lene Vinsted og Hanne Lindhardt

Forestil dig 10 glade børn, som kommer kørende på rulleskøjter. De har alle cykelhjelm på. Måske unødvendigt, tænker du, når vi nu ved, at sandsynligheden for, at de alle falder på rulleskøjterne, er minimal? Nej, for pointen er, at vi ikke ved, hvem som måske falder. Og derfor vælger vi at sige, at alle børnene skal have hjelm på.

Forebyggelse er det budskab, billedet af børnene på rulleskøjterne gerne skulle formidle. Og det er præcis den tankegang, vi i de seneste knap fire år har arbejdet med i Furesø Kommune for 'nybagte' familier. Arbejdet er et SATS-puljeprosjekt, sat i søen af Sundhedsstyrelsen for 13 kommuner.

For vi ved, at alle forældre kun ønsker det bedste for deres børn – fra de bliver født og i resten af livet. Og vi ved fra forskningen, at især de første 1.000 dage i et barns liv er afgørende for, hvordan barnet udvikler sig senere. Der kan være omstændigheder – sårbarhed, usikkerhed, økonomiske, sociale og sundhedsmæssige forhold m.m. – i forældres tilværelse, som gør, at de har brug for støtte i graviditeten og i spæd- og småbørnsalderen.

Vi besøger alle familier

I Furesø Kommune kalder vi den støtte for *En Tryk Start for Alle*. Det er navnet på det projekt, hvor vi har arbejdet med at sætte tidlig opsporing, støtte og forebyggelse i system overfor familier, som venter barn. Og for at blive i billedet med børn med cykelhelme på tilbyder vi at besøge *alle* familier, som venter barn. Ikke kun dem, hvor vi har en frygt, forestilling eller fordom om, at far og mor ville have brug for støtte.

De mange gode indsatser skaber tilsammen en praksis, hvor vi har universelle indsatser til alle – og særlige indsatser på forskellige niveauer til dem, der har behov for det.

Nu er vi formelt set ved vejs ende i projektet, og vi er stolte af, hvor langt vi er nået og af de resultater, vi har skabt. Det gælder internt i kommunen, hvor vi har sat det tværfaglige samarbejde i faste rammer. Det er kommet den fagprofessionelle indsats og de familier, som har haft brug for støtte fra sundhedsplejersker, familiebehandlere, psykologer,

Vi ved fra forskningen, at især de første 1.000 dage i et barns liv er afgørende for, hvordan barnet udvikler sig senere.

Professor Charlotte Ringsmose

pædagoger og socialrådgivere, til gavn. Og det gælder de nye indsatser og tilbud, vi har udviklet til familierne, bl.a. graviditetsbesøg inden fødslen og det opfølgende besøg ved halvandet år.

Indsatsen for En Tryk Start for Alle fortsætter

Så selvom projektet er slut, stopper arbejdet med at opspore og støtte de nybagte forældre på ingen måde. Flere af vores indsatser og tiltag er nu forankret som fast praksis i kommunen. Det gælder både graviditetsbesøgene og den tværfaglige struktur ift. familierne.

I denne publikation samler vi nogle af resultaterne fra projekt *En Tryk Start for Alle* og formidler budskaber, stemning og pointer fra den konference, vi afholdt for fagprofessionelle og andre aktører som afslutning på projektet.

Vi håber, at denne publikation kan være med til at viderefordre alle de gode tanker og resultater fra projektet – og at du vil hjælpe os ved at læse og dele den viden, vi giver videre her.

God fornøjelse!

Susanne Dal Gravesen er leder af sundhedsplejen, Furesø Kommune
Bettina Ugelvig Møller (S) er formand i Udvalget for Dagtilbud og Familier, Furesø Kommune
Lene Vinsted er styregruppeformand for projekt *En tryk start til alle*
Hanne Lindhardt er projektleder *En tryk start til alle*

Nogle af hovedkræfterne bag projekt *En Tryk Start for Alle* i Furesø Kommune har været **Bettina Ugelvig Møller (S)**, formand Udvalg for Dagtilbud og Familier, Furesø Kommune, **Susanne Dal Gravesen**, leder af sundhedsplejen samt styregruppeformand **Lene Vinsted** og projektleder **Hanne Lindhardt** for *En Tryk Start for Alle*.

Vi har altid været optaget af børns og familiers trivsel

Ønsket om at opspore og løse børns og familiers problemer så tidligt som muligt er langt fra en ny tanke – det har vi som samfund altid været optaget af. Opfattelsen af, om der findes gode og dårlige familier har i tidens løb sat sit præg på både familierne og de fagprofessionelles virke. Og gør det stadig, slog to eksperter i familieliv fast i deres oplæg på konferencen.

Af journalist Tina Juul Rasmussen

For 120 år siden var det skolebørnene, som pjækkede, der påkaldte sig politikernes og samfundets opmærksomhed. Og inden da var det den uordentlighed, fattige børn og familier spredte omkring sig, som samfundet ville til livs. I 1950'erne skiftede fokus til omsorg for de mindste børn, som vi i dag har udvidet til at omfatte alle børn og unge, der ikke trives.

– Historisk set har politikerne og samfundet som helhed altid interesseret sig for børn og familier, som har vakt bekymring. Det, som har forandret sig over tid, er de forhold, der betragtes som problemskabende og selvfølgelig de politiske løsninger af dem. Og så er fokus skiftet fra større til mindre børn. Men problemforståelserne og kategorierne består langt hen ad vejen, de får blot nye navne. Det kan vi se, når vi dykker ned i fortidens logikker, fortalte Sine Penthin Grumløse, ph.d. og konsulent i Danmarks Lærerforening på konferencen om *En Tryk Start for Alle*.

Hun har sammen med Anja Marschall, ph.d. og lektor på Københavns Professionshøjskole, skrevet bogen *Familier i medgang og modgang* (Hans Reitzels Forlag, 2020), og hun fremhævede, at det som har forandret sig ganske meget, er forholdet mellem de fagprofessionelle og familierne.

– Fx det, at man i dag har så tæt et samarbejde med forældre i dagtilbud, skole osv., er nyt. Hvor man tidligere havde arbejdet for at

etablere en børnepolitik, der kunne sikre omsorgen for børnene, rettede politikerne i 1990'erne fokus mod forældrene, der blev betragtet som dem, der kunne sikre deres børn en god barndom, sagde Sine Penthin Grumløse.

Fra fattighjælp til familieomsorg

Det historiske ridt gennem århundreders børne- og familiepolitik bragte deltagerne i kontakt med fattighjælpen fra slutningen af 1700-tallet over 1900-tallets opdragelsesanstalter og værgeråd, ægteskabsforbud og tvangssterilisation og børneloven i 1905, hvis fokus var på den åndelige fattigdom og de 'dovne børn', indtil paradigmeskiftet kom i 1950-60'erne med interesse og bekymring for alle børnefamilier og deres hverdag – en omsorg, som i dag er udvidet til at handle om et samlet familieliv og samarbejdet om det.

– I dag ser vi forældre som ressourcer, der både skal skærme og skubbe deres børn. Og vi har en bekymring for alle børn. Vi taler om, at tidlig indsats er en god investering, så derfor er opsporing og forebyggelse vejen frem. Og det bygger på en forestilling om, at man kan afskaffe problemet før sygdommen opstår, sagde Anja Marschall.

Anja Marschall forlængede den historiske tråd til 2021 og helt ind i den vuggestue, hvor to-årige Liv går. Her er pædagogerne bekymret for hendes sproglige udvikling.

Sine Penthin Grumløse (th.) og Anja Marschall, begge ph.d., beskæftiger sig med børn og familier og har sammen skrevet bogen *Familier i medgang og modgang*

Mød Osmund Johan Hilmer Alexius Vitalis, et af datidens bekymringsvækkende børn

Osmund blev født i 1894 og voksede op i en skrædderfamilie på Vesterbro. I skolen opførte han sig godt som lille, men som lidt større udviklede han en mere uortodoks nysgerrighed på verden, og værgerådet fattede interesse for ham efter nogle smårapserier som 14-årig.

Af værgerådets dokumenter fremgår det, at Osmund var *"en letpåkørlig dreng med risiko for at have en svag karakter"*, som derfor skulle hjælpes til en hverdag med mindre mulighed for at blive påvirket til fx rapseri. Det blev til et krav om at gå i en såkaldt arbejdsstue (senere

fritidshjem), da ledighed og for megen fritid var vejen til alt ondt. Men Osmunds' forældre levede ikke op til værgerådets påbud og blev frataget forældremagten. Osmund blev fjernet fra hjemmet og kom på iagttagelseshjem. Herfra kom han på læringe hjem og endte på statsopdragelsesanstalt i Jylland.

Da Osmund havde været væk hjemmefra i et år, kontaktede forældrene myndighederne for at få ham hjem. De havde fundet ham en læreplads som maler, men fik afslag – de havde ikke levet op til kravene i første omgang og

blev derfor ikke betragtet som "gode nok" til at få deres barn hjem igen. Sidste gang værgerådet har noteret i Osmunds sagsdokumenter er i 1914. Her søgte forældrene om lov til, at Osmund måtte besøge familien i påsken. Han blev bevilliget tre dages fri, og forældrene blev pålagt at betale togbilletten. På daværende tidspunkt havde familien ikke set hinanden i seks år.

Fortællingen om Osmund er et eksempel på et livsforløb, der påvirkes af kontakten med 'systemet' på den tid.

Kilde: Sine P. Grumløse, ph.d., forfatter og konsulent

– Liv har været længe om at lære at tale, og det problematiserer pædagogerne overfor Livs forældre, Christina og Mads. Christina føler sig ikke mødt og forstået af pædagogerne, fordi hun ikke kan følge det store fokus på Livs sprog. Og hun bliver grundlæggende i tvivl om det, hun ser hjemme – et barn, der trives, er glad, sød ved sin lillebror og fx superdygtig til at lægge puslespil, – er en fejl, fortalte Anja Marschall.

Forskellige perspektiver på et barn

Den fortælling indfanger fint nutidens forskellige perspektiver på barnet, understregede Anja Marschall, hvor forskellige mennesker har forskellige opgaver ift. det enkelte barn.

– Pædagogerne skal sikre Livs udvikling, socialt og sprogligt i forhold til hendes hverdag sammen med de andre børn på stuen, mens forældrene synes, at sproget kun er et lille hjørne af alt det, Liv skal lære. Og det skaber nogle meget forskellige forståelser af Liv. Pædagogerne ser simpelthen noget andet end forældrene. Og hvis de ikke taler sammen, må de gisne om hinandens forståelser. Det kan skabe grobund for en

konflikt, og Liv bliver et objekt frem for et subjekt i samarbejdet, konkluderede Anja Marschall og tilføjede:

– Et godt og ligeværdigt samarbejde mellem familier og fagprofessionelle handler meget om, hvordan fagfolk lytter, forstår og fokuserer på familiens problemforståelser, og hvordan de deltagere i at udforske problemer og løsninger, fordi det har så afgørende betydning for forældres engagement i samarbejdet.

Lyt til familierne og vis interesse

De to familielivsekspertter sluttede af med at opfordre alle fagprofessionelle til altid at være nysgerrig på, hvordan familier oplever at blive mødt af systemet.

– Vi bør altid stille spørgsmål til, hvordan man forstår 'et godt familieliv', eller 'et udsat barn'. Vi bør altid være optaget af, hvilke forhold i børn og familiers hverdagsliv, politikerne og praktikerne har interesse i, hvilke begrundelser der er i spil i praksis og i politiske rammer. Og vi skal interessere os for, hvordan det får betydning for familierne og ikke mindst for børnene.

Hvorfor er en tryk start vigtigt for alle, og hvordan oplever du, at projektet *En Tryk Start for Alle* har gjort en forskel?

Anna Fosdal, centerchef for Center for Dagtilbud, Skole og Forebyggelse, Furesø Kommune

- Kommunens vision er, at alle børn trives, lærer og udvikler sig som en del af sociale fællesskaber, og i vores center tilføjer vi så, at vi også stiler mod at gøre børn livsduelige og sikre alle en ungdomsuddannelse, fordi vi ved, at det har betydning for børnenes fremtid. Vi ved også, at de første 1.000 dage i et barns liv er de vigtigste, og derfor skal vi støtte forældre i at være de bedste forældre overhovedet.

- Selvfølgelig er det svært at vide, hvordan det ville være gået disse børn og familier uden den særlige hånd i ryggen, vi har givet dem. Men vi ved, at tidlig indsats er vigtig, og så hæfter jeg mig også ved, at det forebyggende element – at alle børnene har cykelhjelm på – betyder, at vi ikke stigmatiserer nogle. Der ligger en stor værdi i den helhedsorienterede indsats.

Charlotte Kruse Lange, centerchef for Center for Børn og Voksne, Furesø Kommune:

– Jeg er optaget af, hvordan vi møder familierne – både barnet, familien og netværket omkring dem – på den rigtige måde med vores faglighed, fordi en tryk start netop er vigtig for alle. Og konkret ved jeg, at mange har oplevet vores sundhedsplejersker som garant for solid viden, som har givet ro og trykhed for de nybagte mødre og fædre.

– Projektet har skærpet vores syn på de familier, som har behov for en særlig støtte, og jo tidligere vi får sat ind her, desto bedre er vores mulighed for at understøtte barnets udvikling. Samtidig har vi fået et fælles sprog mellem de faggrupper, som nu arbejder sammen på nye måder med fokus på familierne og på deres ressourcer. Det er alt sammen med til at skabe trykhed.

Stella Barnholdt, indbygger i Furesø Kommune og deltager i projekt *En Tryk Start for Alle*:

– For mig som førstegangsfødende har det været vigtigt at blive mødt af sundhedsplejersken inden fødslen, så jeg også vidste, hvem der kom i vores hjem senere og fulgte os. Det har givet mig en trykhed at blive taget hånd om på den måde, fordi der er så meget nyt, når man ikke har prøvet det før. Og det er også rart, at man bliver fulgt af den samme, som har kendt ens barn siden fødslen.

– Jeg tror og håber, at vi er mange familier, som har følt os taget i hånden og fået vist vejen. Jeg har deltaget i Familieliv Furesø med bl.a. fysioterapi, førstehjælpskursus og oplæg sammen med andre forældre, som samlet set har givet mig både god viden, kontakt med andre forældre og trykhed.

**Camilla Boelskifte,
afdelingsleder for Myndighed
og Børn, Furesø Kommune:**

– Det at barnet udvikler en tryk tilknytning i de første leveår, har så kæmpe stor betydning for, hvordan det trives senere i livet. Derfor handler en tryk start meget om at få etableret et stærkt forældre-samarbejde med os som myndighed for netop for at kunne understøtte, forebygge og iværksætte støtte så tidligt, at yderligere indgreb senere ikke bliver nødvendige. Derfor er arbejdet med en model for tidlig indsats så vigtig.

– Jeg har helt konkret oplevet en mor, som ville bortadoptere sit barn fra fødslen, få intensiv støtte til at kunne vælge og klare at være enlig mor. Og vi har også haft flere sager med børn, hvor vi tidligt har fået etableret en tværfaglig tryk indsats, så det sundhedsfaglige og myndighedsindsatsen er gået hånd i hånd, så vi arbejder *med* og ikke *mod* hinanden.

Det at barnet udvikler en tryk tilknytning i de første leveår, har så kæmpe stor betydning for, hvordan det trives senere i livet.

Camilla Boelskifte

**Tine Gram, velfærdsdirektør,
Furesø Kommune:**

– For mig var det lidt af en øjenåbner at være på hjemmebesøg med sundhedsplejersken hos en familie, hvor man arbejdede med kontakt og tilbagetrækning hos det lille barn. Fordi man med den metode inden for det første halve år kan se, om barnet senere vil trives og fungere godt eller have udfordringer. Derfor er det vigtigt, at vi som kommune bakker op om ønsket om den bedst mulige livskvalitet hos alle.

– Især er jeg glad for, at vi har formået at forene fagligheder på tværs af fagområder og fået skabt mere sammenhængende tilbud og indsatser overfor familierne. Nu har vi skabt rammerne for det og sat et system ned over det. Det mener jeg, er den største succes, som vi skal arbejde for at holde fast i fremover.

**Bettina Ugelvig Møller (S),
formand for Udvalget for
Dagtilbud og Familier, Furesø
Kommune:**

– Al forskning viser, at det er vigtigt, at børn og deres familier kommer godt fra start i livet på alle tænkelige måder – socialt, menneskeligt, økonomisk osv. Men vi ved også, at det ikke lykkes for alle. Vi ser en voksende og bekymrende sårbarhed hos mange børn og unge i dag. Derfor skal vi styrke fokus på en tryk start på livet på lang sigt, og det er vi blevet rigtig gode til i Furesø Kommune.

– Et afrikansk ordsprog siger: *It takes a village to raise a child*, og min fortolkning af det er, at vi med bl.a. det tværfaglige samarbejde og tidlig indsats udgør den *village*, der er med til at give børn en tryk start og opvækst. Derfor er jeg stolt af, at vi i Furesø Kommune har støttet projektet ved bl.a. at fastholde graviditetsbesøg til alle familier. Jeg oplever, at projekter har været drevet af et stort engagement, og det skal alle have en stor tak for.

Måske kan vi blive endnu bedre?

Hvordan lykkes vi med at skabe en tryk start for alle? Hvad betyder det for familierne, når vi følger dem over længere tid? Hvilken værdi skaber det, når vi udvikler vores metoder og rykker tættere sammen med vores vigtigste samarbejdspartnere i indsatserne? Det er spørgsmål, to evalueringer af projektet *En Tryk Start for Alle* i Furesø Kommune besvarer, og som blev præsenteret på konferencen.

Af journalist Tina Juul Rasmussen

“Sårbarheden i en familie kan have mange ansigter. Der kan være forskellige bekymringsgrader hos myndighederne, mens usikkerheden kan se anderledes ud i den enkelte familie – og derfor også spørgsmålet om, hvilken støtte der kan være brug for.

Sådan sagde Charlotte Bech Lau, seniorrådgiver i analyseinstituttet SocialRespons, som står bag to evalueringer af projekt *En Tryk Start for Alle* i Furesø Kommune. Og selvom det ikke er muligt at give et entydigt svar på, hvilken støtte en enkelt familie kan have brug for, pointerede hun i sin præsentation af resultaterne, så er forudsætningen for at kunne tilbyde den rette støtte til en familie, at familien har tillid til de professionelle. Samlet

set har projektet skabt smidigere arbejdsgange, tværfaglige systematikker er blevet implementeret, og det er lykkedes at forebygge og skabe bedre sammenhænge tidligt i forløbene med familierne.

– Alt i alt taler det her ind i et større forebyggende perspektiv med den tværfaglige og fælles indsats. Det skaber bedre sammenhæng og giver mulighed for at sætte tidligere ind med mindre indgribende indsatser, end hvis barnet er 5-6 år. Og måske kan vi blive endnu bedre, hvis vi holder fokus på de opmærksomhedspunkter i fremtiden, et projekt som dette også giver os.

Her på siderne kan du læse udvalgte resultater af projektet, som den samlede evaluering fra SocialRespons har tilvejebragt.

”

Det handler meget om at få et ansigt på og vide, hvem man lukker ind i sit hjem. Sundhedsplejersken fortalte om forløbet, og så vidste man, hvad der skulle ske, og det var rart. Man går og gør sig enormt mange tanker om hvordan og hvorledes, så det er rart at vide lidt om, hvad der skal ske. Det giver en noget ro og tryk, det gør det afgjort.

Mor om graviditetsbesøg, Kilde: Midtvejsrapport, Social Respons

Om: *En Tryk Start for Alle*

- **Projektperiode:** 1. januar 2018 – 30. juni 2021.
- **Formål:** At opspore udsat- og sårbarhed så tidligt som muligt i graviditet, spæd- eller småbarnsalder og sikre, at udsatte og sårbare familier får støtte og hjælp, som er mindst muligt indgribende, tilrettelagt efter behov og tilstrækkelig til at sikre barnet en sund udvikling.
- **Målgruppe:** Alle familier, som venter barn og med børn i alderen 0-2 år.
- **Organisering:** Projektet er forankret i sundhedsplejen og organiseret med en styregruppe og en projektgruppe. Alle sundhedsplejersker og et bredt udsnit af tværfaglige samarbejdspartnere har deltaget i arbejdsgrupper og været aktive i udvikling af projektet.

Resultater af *En Tryk Start for Alle*

• TILLID TIL SUNDHEDSPLEJEN ETABLERES TIDLIGT

Graviditetsbesøget giver forældre en tidlig relation til sundhedsplejen, der gør forældrene mere trygge til at vise sårbarheder og give udtryk for behov. Alle forældre giver udtryk for at være glade for at møde sundhedsplejersken allerede under graviditeten. Inden de er trådt ind i forælderrollen, får forældrene skabt en relation til den person, som senere skal følge barnets udvikling.

For forældre med behov, der imødekommer specifikke sårbarheder, såsom psykisk sårbarhed eller manglende netværk, er det særligt givtigt tidligt at etablere tillid til sundhedsplejersken. Det skaber en gensidig mulighed for forældre og sundhedsplejerske til at have løbende kontakt under graviditeten.

• SMIDIGERE ARBEJDSGANGE PÅ TVÆRS

Det er blevet lettere at sætte samarbejder på tværs ift. konkrete familier i gang, fordi tværfaglige systematikker er blevet implementeret. De tværfaglige initiativer i projektperioden bidrager på forskellig vis til, at der indarbejdes systematikker for at understøtte samarbejdet på tværs.

• FOREBYGGELSE OG BEDRE SAMMENHÆNG TIDLIGT

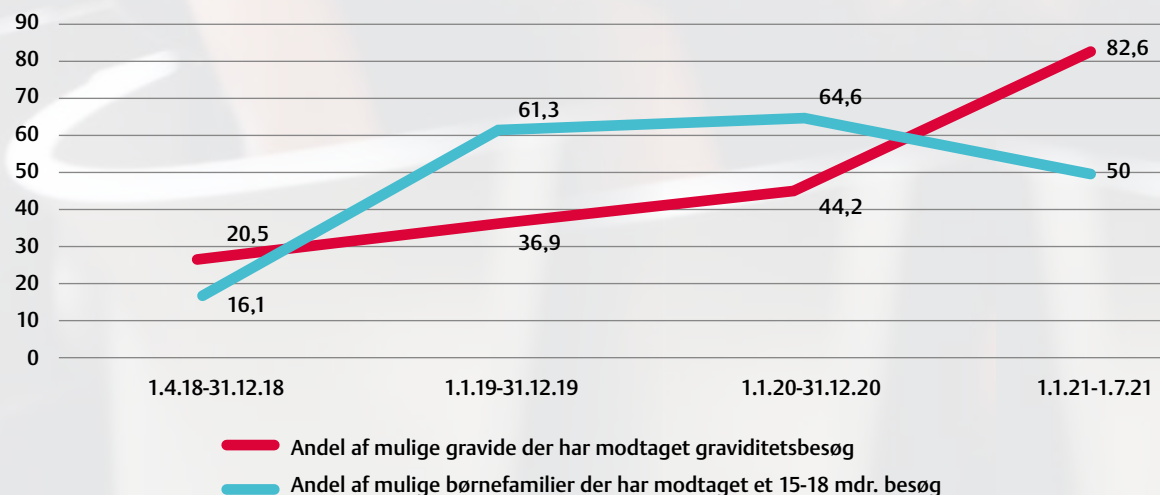
Den tværfaglige koordinering er blevet udbygget. Før projektperioden var det et tilbud til familier med børn i 0-1 års alderen. Det omfatter nu gravide og familier med børn i 0-2 års alderen, hvilket betyder, at langt flere børn og familier tilbydes en tidlig indsats.

Ved at have sundhedsplejen med i det tværfaglige samarbejde tidligt og have kontakt med familier allerede under graviditeten er der skabt en ny indgang til familierne. Det kan understøtte en tidligere opsporing og indsatser på et lavere indsatsniveau.

Resultatet er en mere forebyggende indsats, der kan støtte og styrke familier tidligt, hvilket har stor betydning for familiernes trivsel og barnets udvikling. Den forebyggende indsats kan i nogle tilfælde være en kortvarig indsats, i andre længerevarende, der potentielt kan betyde mindre omkostninger set i forhold til kommunale ydelser på sigt.

• BESØG I FAMILIERNE

Andel af mulige gravide og familier, der har modtaget graviditetsbesøg og 15-18 måneders besøg i projektperioden. Pct.

Der er aflagt 604 graviditetsbesøg og 728 halvandet års besøg i projektperioden.

Sådan oplever forældre indsatserne i *En Tryk Start for Alle*

Tværfaglig dialog og koordinering skaber helhed og tryghed for forældre

Forældre, der er pressede og i en sårbar situation, har ikke altid overskud til at tage ansvar for at bede om hjælp fra fagpersoner. Forældre giver udtryk for, at det har givet dem tryghed og den rette indsats, at de ikke selv skulle vide på forhånd, hvad de havde brug for, men i stedet var i kontakt og dialog med fagpersoner, der tog det ansvar.

God tid til ærlig dialog skaber ro og styrker forældrenes tillid til fagpersoner

Nogle familier kan have modstand på at tage imod tilbud fra det offentlige system, fx på grund af tidligere oplevelser. De kan have mistillid til de professionelle, og her er tid og rum til at opbygge en gensidig tillid mellem familien og de professionelle nødvendig. Forældre oplever, at det fungerer godt, når der er god tid til mange drøftelser om familiens aktuelle situation og behov.

Tidlig støtte styrker forebyggelse i familien

En tidlig støttende indsats, hvor tværfaglige parter går sammen eller på forskellig vis indgår i indsatsen, kan betyde, at familien bliver mødt og støttet i et behov, som opbygger og styrker familien inden problemerne udvikler sig.

For nogle forældre har det stor betydning, at en sundhedsplejerske kan støtte og observere samspillet med barnet. Det styrker forældrenes tro på egne evner, forældrerollen og forældreskabet. For andre har løbende samtaler med en familieterapeut givet en bedre selvrefleksion og konkrete redskaber til at kunne agere til fordel for familiens trivsel.

Inddragelse af sundhedsplejen styrker den forebyggende indsats for familier

Når indsatserne kan sættes i gang tidligt på baggrund af tværfaglige vurderinger, får den i flere tilfælde et forebyggende fokus. Sundhedsplejens indsats spiller en central rolle, som fremhæves af både forældre og medarbejdere, bl.a. fordi det kan betyde en mindre indgribende indsats i familien med et fokus på støtte til selvhjælp, når det er muligt.

Betydningen for familier – fire pointer:

Inddragelse af sundhedsplejen styrker den forebyggende indsats for familier

God tid til ærlig dialog skaber ro og styrker forældrenes tillid til fagpersoner

Tidlig støtte styrker forebyggelse i familien

Tværfaglig dialog og koordinering skaber helhed og tryghed for forældre

Læs mere og bliv inspireret

I forbindelse med projekt *En Tryg Start for Alle* er der lavet en række rapporter og evalueringer – både af det samlede projekt for 13 kommuner og for Furesø-projektet lokalt. Læs mere her og blive inspireret.

Afdækningsrapport fra Sundhedsstyrelsen

Forud for projekt *En Tryg Start for Alle* udgav Sundhedsstyrelsen afdækningsrapporten *En tidlig indsats for sårbare familier*. Formålet med rapporten var at belyse omfanget af kommunernes universelle sundhedsplejeydelser. Det var også at afdække, hvilke ydelser kommunerne stiller til rådighed for familier med særlige behov og hvilke kategoriseringsmetoder, man anvender. Formålet har endvidere været at belyse det tværfaglige samarbejde i kommunerne. Rapporten er baseret på et litteraturstudie, spørgeskemaundersøgelser og på fokus-gruppe – og individuelle interviews af de professionelle omkring udsatte og sårbare familier.

Konklusionerne i afdækningsrapporten dannede afsæt for indholdet og de metoder, som projekt *En Tryg Start for Alle* afprøvede:

- Effekten af at sundhedsplejersken følger familien over tid – fra graviditet til barnets 15-18 måneders alder
- Betydningen af faglige standarder og screeningsmetoder i opsporing af udsathed
- Betydningen af en fælles forståelse af udsathed hos de tværfaglige samarbejdspartnere og en styrkelse af det tværfaglige samarbejde omkring familierne.

Læs rapporten her sst.dk/da/Udgivelser/2017/Tidlig-indsats-for-saarbare-familier

Evaluering af Furesø Kommunes projekt

Analyseinstituttet Social Respons har udarbejdet to devalueringer om projekt *En Tryg Start for Alle* i Furesø Kommune:

1. Midtvejsevaluering: *EN TRYG START FOR ALLE. Evaluering af Furesø Kommunes serviceudvidelse under Sundhedsstyrelsens ansøgningspulje "Tidlig indsats for sårbare familier"*. Fokus i rapporten er graviditetsbesøg og det opfølgende 15-måneders besøg.

Læs rapporten her: sundhedsplejen.furesoe.dk

2. Afsluttende rapport: *Evaluering af serviceudvidelse i sundhedsplejen og de tværfaglige indsatser i Furesø Kommune*. Fokus i rapporten er det tværfaglige samarbejde og indsatser overfor familierne.

Læs rapporten her: sundhedsplejen.furesoe.dk/

Sundhedsstyrelsens samlede evaluering udkommer i løbet af efteråret

Rambøll Management A/S udarbejder en slutevaluering af alle projekterne, som udkommer senere i år og kan findes på Sundhedsstyrelsens hjemmeside sst.dk.

Alle 13 kommuner, som har deltaget i Sundhedsstyrelsens projekt, har bidraget med en artikel med de vigtigste læringspunkter fra netop deres projekt, som samles i en fælles publikation, der udkommer senere i år på sst.dk.

Tak for samarbejdet

Furesø Kommune vil gerne takke alle samarbejdspartnere i projektet *En Tryg Start for Alle*. Tak til:

- Familier, som har deltaget i forældrepaneler og har givet feedback på sundhedsplejens indsatser.
- Familier som har stillet sig til rådighed for interviews fra analyseinstitutter.
- Direktører, chefer og ledere på børneområdet 0-6 år, som har bakket op om projektet.
- Sundhedsplejersker og samarbejdspartnere som med engagement har udviklet og samarbejdet i projektet.
- Sundhedsstyrelsen, herunder Rambøll Management A/S, Villa Venire og de andre sjællandske projektkommuner Halsnæs, Lyngby-Tårnbæk, Ringsted og Vordingborg Kommuner for vidensdeling og sparring.

En tryk start for familien med et nyfødt barn

Ønsket om at opspore og løse børns og familiers problemer så tidligt som muligt er langt fra en ny tanke – det har vi som samfund altid været optaget af. Opfattelsen af, om der findes gode og dårlige familier har i tidens løb sat sit præg på både familierne og de fagprofessionelles virke. Og gør det stadig, slog to eksperter i familieliv fast i deres oplæg på konferencen.

Af journalist Tina Juul Rasmussen

“**V**i ville gerne være en del af indsatsen, fordi vi vidste ligesom, at vi havde færre ressourcer end andre. Jeg vidste ikke, hvordan jeg ville reagere på manglende søvn og alle de udfordringer, der hører med til at få et barn. Jeg har heller ikke et helt ideelt forhold til min mor, og tænk nu hvis jeg blev ligesom min mor. Vi troede godt på, at vi kunne klare det, men vi ville bare hellere være på den sikre side. Vi ville hellere have muligheden for meget hjælp ...

– Så var det også rigtig rart, at sundhedsplejersken kom så tit i forhold til at veje og måle og ligesom at se, at alt er fysisk i orden. Også fordi jeg meget hurtigt bliver bekymret for alting, så det var rigtig rart, at der ligesom kom en, som jeg vidste havde styr på det. En fagperson, som kunne kigge og sige, at alting bare er superfint. Det gav rigtig meget ro på.

Sådan opsummerer en mor i den afsluttende rapport fra Social-Respons sin oplevelse af at have modtaget indsatser som følge af projektet *En Tryk Start for Alle*, som er gennemført i Furesø Kommune fra 2018-2021.

I denne publikation kan du læse om resultater af projektet, få inspiration til mere viden om forebyggelse og tidlig indsats i familier og ikke mindst læse budskaberne fra fagfolk og eksperter, som deltog i den konference, der rundede projektperioden af i Farum Kulturhus i september 2021.

Redaktion:

Tina Juul Rasmussen, journalist (DJ)

Susanne Dal Gravesen, leder af sundhedsplejen, Furesø Kommune

Lene Vinsted, styregruppeformand for projekt *En Tryk Start for Alle*

Hanne Lindhardt, projektleder i *En Tryk Start for Alle*

Ida Sten Madsen, projektmedarbejder i *En Tryk Start for Alle*

Oplag: 400 stk.

Fotos: Christoffer Regild

Design: KP Grafik

Tryk: DKPrint

Udgivet oktober 2021